Серыя «GENUS ALBARUTHENICUM»

КНЯЗІ ДРУЦКІЯ-ГОРСКІЯ
ў Вялікім Княстве Літоўскім у XV–XVIII стст.

В.У. Галубовіч, С.А. Рыбчонак,
А.І. Шаланда

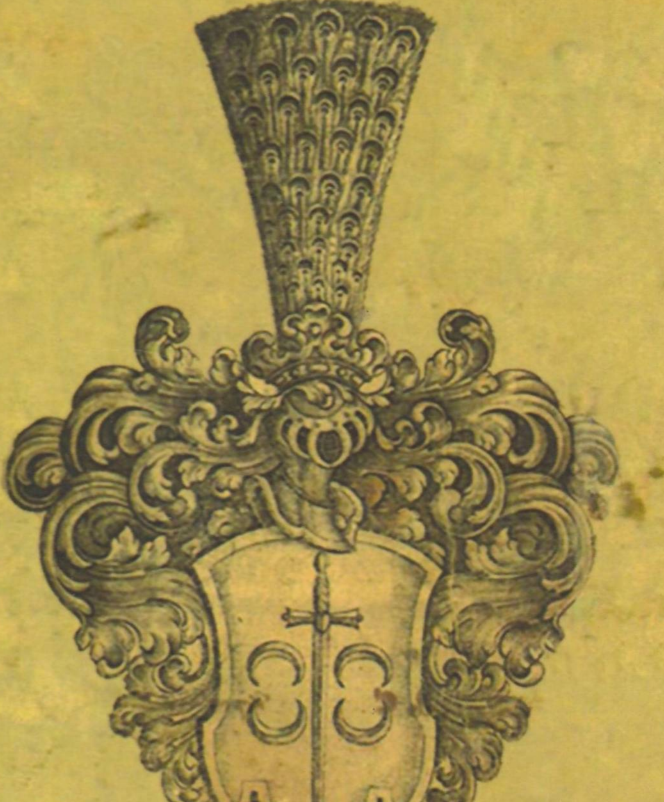

ЦГД

MIR

МІРСКІ ЗАМАК

Серыя «GENUS ALBARUTHENICUM»

КНЯЗІ ДРУЦКІЯ-ГОРСКІЯ ў Вялікім Княстве Літоўскім у XV–XVIII стст.

В.У. Галубовіч, С.А. Рыбчонак, А.І. Шаланда

Мір
Музей «Замкавы комплекс «Мір»
2016

УДК929.5Друцкія-Горскія+94(476)«14/17»
ББК63.3(4Беи)-8
Г16

Серыя заснавана ў 2015 годзе

Друкуецца па рашэнні Навукова-метадычнага савета
Установы «Музей «Замкавы комплекс «Мір»

Рэцэнзенты:

д-р гіст. навук, дац. Г.Я. Галенчанка,
канд. гіст. навук, дац. А.М. Янушкевіч

Галубовіч, В.У.

Г16 Князі Друцкія-Горскія ў Вялікім Княстве Літоўскім у XV–XVIII стст. / В. У. Галубовіч, С. А. Рыбчонак, А. І. Шаланда. – Мір : Музей «Замкавы комплекс «Мір», 2016. – 400 с. : іл. – (Серыя «Genus Albaruthenicum»).

ISBN 978-985-90380-3-7

Выданне ўяўляе сабой калектыўную манаграфію, прысвечаную гісторыі, генеалогіі і геральдыцы князёў Горскіх – аднаго з адгалінаванняў старажытнага беларускага княжацкага роду Друцкіх. Прадстаўнікі гэтай галіны роду на працягу XV–XVIII стст. уваходзілі ў сціслае кола эліты Вялікага Княства Літоўскага, Рускага і Жамойцкага, аказвалі вялікі ўплыў на ўнутраную і знешнюю палітыку дзяржавы, пакінулі значны след у беларускай гісторыі і культуры.

Разглядаюцца такія аспекты, звязаныя з гісторыяй князёў Друцкіх-Горскіх, як іх радавод і шлюбныя сувязі, палітычныя кар'еры, маёмасны стан, біяграфіі і жыццёвыя калізіі славутых прадстаўнікоў роду, а таксама іх гербы і пячаткі.

Для гісторыкаў, выкладчыкаў, студэнтаў і шырокага кола чытачоў, якія цікавяцца айчыннай гісторыяй, а таксама праблемамі беларускай генеалогіі, геральдыкі і сфрагістыкі.

УДК929.5Друцкія-Горскія+94(476)«14/17»
ББК63.3(4Беи)-8

ISBN 978-985-90380-3-7

© Галубовіч В.У., Рыбчонак С.А., Шаланда А.І., 2016
© Шаланда А.І., укладанне, 2016
© Установа «Музей «Замкавы комплекс «Мір», 2016

ЗМЕСТ

УВОДЗІНЫ 5

ГЛАВА І. Гістарыяграфія і крыніцы *(В.У. Галубовіч, С.А. Рыбчонак, А.І. Шаланда)* 8

1.1. Гістарыяграфія: у ценю Юзафа Вольфа 8
1.2. Крыніцы даследавання 19

ГЛАВА ІІ. Радавод князёў Друцкіх-Горскіх у XV–XVIII стст. *(С.А. Рыбчонак)* 30

2.1. Пачаткі роду князёў Друцкіх на Горах Горскіх: *casus* Юрыя – Васільевіч ці Міхайлавіч? 30
2.2. З гісторыі маёнтка Горы князёў Друцкіх-Горскіх 36
2.3. Радавод князёў Друцкіх-Горскіх 44
І КАЛЕНА 44
1. Васіль Іванавіч Пуцяціч 44
ІІ КАЛЕНА 45
2/1. Іван Васільевіч Дуда 45
3/1. Алелька Васільевіч 50
4/1. Дзмітры Васільевіч 50
5/1. Міхаіл Васільевіч 52
ІІІ КАЛЕНА 52
6/2. Валодка (Уладзімір) Іванавіч 55
7/2. Марына Іванаўна 57
8/2. Фёдар Іванавіч 59
9/2. Іван Іванавіч 61
10/2. Аўдоцця Іванаўна 63
11/4. Марына Дзмітрыеўна 63
12/4. Фёдар Дзмітрыевіч 64
IV КАЛЕНА 68
13/12. Грыгоры Фёдаравіч 68
14/12. Аляксандра Фёдараўна 73

15/12. Абрам Фёдаравіч 74
V КАЛЕНА 78
16/13. Багдана Грыгораўна 78
17/13. Раіна (Рэгіна) Грыгораўна 80
18/13. Аўдоцця Грыгораўна 82
19/13. Пётр Грыгоравіч 86
20/13. Фёдар Грыгоравіч 90
21/13. Ян Грыгоравіч 98
22/13. Стэфан Грыгоравіч 101
23/13. Алена Грыгораўна 102
24/15. Юры Абрамавіч 103
25/15. Дарота Абрамаўна 111
VI КАЛЕНА 112
26/19. Самуэль Пятровіч 112
27/19. Канстанцін Пятровіч 119
28/19. Сямён Пятровіч 120
29/19. Ева Пятроўна 120
30/20. Грыгоры Юры Фёдаравіч 120
31/20. Альжбета (Гальшка) Фёдараўна 138
32/20. Еўдаксія Крысціна Фёдараўна 139
33/20. Соф'я Фёдараўна 140
34/21. Ганна Янаўна 145
35/21. Фёдар Янавіч 146
36/21. Стэфан Янавіч 147
37/21. Юры Янавіч 148
38/21. Аляксандр Янавіч 149
39/21. Алена Янаўна 150
40/21. Альжбета (Гальшка) Янаўна 152
41/21. Рэгіна Янаўна 153
42/24. Ян Юр'евіч 153
43/24. Фёдар (Тэадор) Юр'евіч 154
VII КАЛЕНА 154
44/26. Антанэля Самуэлеўна 154
45/26. Фёдар (Тэадор) Самуэлевіч 155
46/26. Геранім (Яраш, Ерафей) Самуэлевіч 159
47/30. Міхал Юры Грыгоравіч 162
48/30. Стэфан Грыгоравіч 164
49/30. Марына Бянігна Грыгораўна 165
50/30. Тэадор Караль Грыгоравіч 165
51/30. Мікалай Грыгоравіч 174
52/30. Кацярына Грыгораўна 174
53/30. Філон Грыгоравіч 174
VIII КАЛЕНА 175
54/45. Канстанцін Юзаф Фёдаравіч 175
55/45. Канстанцыя Алена Фёдараўна 178
56/50. Алена Аляксандра Тэадораўна 179
57/50. Казімір Тэадоравіч 180
58/50. Ружа Тэадораўна 181

59/50. Міхал Антоні Тэадоравіч 181
60/50. Ганна Тэадораўна 185
61/50. Бібіяна Тэадораўна 187

ГЛАВА III. Геральдыка князёў Друцкіх-Горскіх *(А.І. Шаланда)* 188

3.1. Вытокі ўласнай гербавай выявы князёў Друцкіх-Горскіх 188
3.2. Ад уласнага герба Пуцяцічаў – да агульнародавага «Друцка» 195
3.3. Геральдычныя вершы Міхала і Стэфана Друцкіх-Горскіх 1642 г. 208
3.4. Гербавая легенда князёў Друцкіх-Горскіх 1652 г. 212
3.5. Герб князёў Друцкіх-Горскіх у гербоўніках XVII–XVIII стст. 222
3.6. Рэестр пячатак князёў Друцкіх-Горскіх у 1539–1643 гг. 232

ГЛАВА IV. Лёс «Горскага княства»: Быхаўцы супраць Корсакаў *(В.У Галубовіч)* 240

4.1. «Горскае княства»: уласнікі і прэтэндэнты 240
4.2. Версія Быхаўцаў: радавод князёў Друцкіх-Горскіх як доказ у судзе 243
4.3. Абарона Корсакаў: права ўладання «папярэднікаў» вышэй за генеалагічную блізкасць 260
4.4. Рэестр маёнткаў князёў Друцкіх-Горскіх у XV–XVIII стст. 276

ЗАКЛЮЧЭННЕ 307

ДАКУМЕНТЫ КНЯЗЁЎ ДРУЦКІХ-ГОРСКІХ 312

№ 1. Запіс згоды ўсіх князёў Друцкіх, у тым ліку Івана Іванавіча, Валодкі Іванавіча і Грыгорыя Фёдаравіча Горскіх, на правядзенне падзелу маёмасці князя Івана Васільевіча Краснага і адмова ад яго з боку княгіні Фенны Сенскай (1543) 312
№ 2. Апісанне Друцкага замка з часткай князёў Друцкіх-Горскіх (1560) 320
№ 3. Скарбец памерлага ўпіцкага старосты Юрыя Горскага (1643) 322
№ 4. Рэестр старадубаўскай шляхты і шляхцянак, вызваленых атрадам [князя Міхала Друцкага-Горскага], аршанскага старосціча 22 студзеня 1649 г. (1649) 326
№ 5. Стан судовай справы Быхаўцаў з менскім падкаморычам Міхалам Друцкім-Горскім (1726) 328
№ 6. Тэстамент князя Тэадора Караля Друцкага-Горскага ад 24 лістапада 1703 г. (1728) 332
№ 7. Акт тэстаментавых пунктаў нябожчыка князя Міхала Друцкага-Горскага, менскага падкаморыча (1734) 347

ТАБЛІЦЫ 354
СПІС СКАРАЧЭННЯЎ 362
СПІС ІЛЮСТРАЦЫЙ 366
СПІС ТАБЛІЦ 372
ІМЕННЫ ПАКАЗАЛЬНІК 373
ГЕАГРАФІЧНЫ ПАКАЗАЛЬНІК 387

Навуковае выданне

СЕРЫЯ «GENUS ALBARUTHENICUM»

Галубовіч Віталь Уладзіміравіч, **Рыбчонак** Сяргей Аляксандравіч,
Шаланда Аляксей Іванавіч

КНЯЗІ ДРУЦКІЯ-ГОРСКІЯ Ў ВЯЛІКІМ КНЯСТВЕ ЛІТОЎСКІМ У XV–XVIII СТСТ.

Выдадзена ў рамках дзейнасці навуковай ініцыятывы
«Цэнтр генеалагічных даследаванняў»

*На вокладцы выкарыстана гравюра
з гербам князёў Друцкіх-Горскіх са старадрука:
Drucki Horski Michał i Stephan. Głosy synow żałosne przy pogrzebie
Wielmożney Jey Mości Paniey P. Anny Kopciowny Druckiey Horskiey
Starosciney Orszańskiey, ktore Pallas Synowska w Threny zebrala.
Wilno, 1642.*

Дызайн вокладкі Рагнеда Аляхновіч
Адказны за выпуск Ігар Ложачнік

Падпісана да друку 12.12.2016. Фармат 70х100/16.
Папера мелаваная. Друк афсетны. Гарнітура Newton.
Ум. друк. арк. 32,5. Ул. - выд. арк. 23,9
Наклад 300 асобнікаў. Замова №3742.

Установа «Музей «Замкавы комплекс «Мір».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістарцыі
выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка
друкаваных выданняў № 1/459 ад 18.03.2015.
Вул. Чырвонаармейская 2, 231444, г.п. Мір,
Карэліцкі р-н, Гродзенская вобл.

Надрукавана ў друкарні ТАА «Палікрафт».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы
і распаўсюдніка друкаваных выданняў №2/14 ад 21.11.2013.
220103, г. Мінск, вул. Кнорына, 50, корп. 4, к. 401а.

МУЗЕЙ
ЗАМКАВЫ
КОМПЛЕКС
МІР